

2. Флагмани світового бізнесу зацікавлені інвестувати в Україну. Мінфін. Мінфін – все про фінанси: новини, курси валют, банки. URL : <http://surl.li/smixk>.
3. Головні висновки звіту Global Digital 2023 URL: <http://surl.li/qfffw>.
4. Використання Інтернету в 2024 році URL: <http://surl.li/smiyg>.
5. Відгуки на роботу українських закладів громадського харчування. URL: <https://revizion.info/restorani>.
6. Фінансова звітність Токійської фондової біржі URL: <http://surl.li/smizg>.
7. Marketer. URL: <http://surl.li/smjak>.
8. 15 потужних стратегій електронної комерції для бізнесу. URL: <https://squeezegrowth.com/uk/e-commerce-strategies-for-small-businesses>.

Канд. істор. наук Сливенко В. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Туризм розглядається на міжнародному та національному рівнях як один із найперспективніших і динамічно зростаючих секторів економіки. Розвиток туризму стимулює економічне зростання з допомогою збільшення інвестицій, підвищення споживання і як наслідок – зростання доходів населення, зайнятого у туризмі. Однак якщо туристичний потік перевищує пропускну спроможність напряму, то виникають негативні соціально-економічні наслідки, а також завдання шкоди навколишньому середовищу.

Тому постало питання забезпечення стійкого розвитку туризму, тобто формування балансу у реалізації економічних, екологічних, соціальних та культурних цілей розвитку, а також прийняття до уваги при розробці державної політики інтересів усіх зацікавлених сторін – туристів, жителів населених пунктів, які є туристичними DESTINAЦІЯМИ, турфірм, влади та ін.

Відповідно до визначенню фахівців Всесвітньої туристичної організації під стійким туризмом розуміється «туризм, що повною мірою забезпечує облік його нинішніх та майбутніх економічних, соціальних та екологічних наслідків при задоволенні потреб туристів, індустрії туризму та навколишнього середовища».

В Україні після початку повномасштабної війни в 2022 році суттєво погіршилися умови для виїзного туризму та збільшився внутрішній туристичний потік. З одного боку це стимулює розвиток територій, що є туристичними

центрами, проте, з іншого боку, тягне за собою формування низки ризиків, зокрема у сфері екології.

Для того щоб розробляти державну програму у сфері розвитку сталого туризму, необхідно проводити оцінку впливу на навколишнє середовище, щоб виявити екологічні ризики та визначити можливі заходи щодо їх запобігання.

Для аналізу шкідливого впливу туризму на довкілля застосовують різні інструменти – польові дослідження, просторовий аналіз, довгостроковий моніторинг стану навколишнього середовища тощо. Для кількісної оцінки впливу туризму на довкілля застосовують метод екологічного сліду, метод допоміжного розрахунку та підхід оцінки життєвого циклу. Ще одним способом оцінки шкідливого впливу туризму на довкілля є підхід оцінки життєвого циклу. У рамках цього підходу використовується спеціалізоване програмне забезпечення, яке дозволяє кількісно оцінити обсяги викидів та відходів, які формуються туристами на кожній стадії подорожі. Складність застосування цього методу обумовлена відсутністю необхідних даних.

У деяких роботах екологічний слід туризму аналізується на основі гіпотези «екологічної кривої», яка передбачає, що зі зростанням доходу спочатку відбувається погіршення екологічної ситуації, а потім, після досягнення певного рівня доходу, починається покращення стану навколишнього середовища. Зазначені вище дослідження підтверджують негативний вплив розвитку туризму на довкілля. Тому при розробці державної програми стимулювання розвитку туризму необхідно враховувати екологічні ризики.

В Україні практично кожна область також має свої стратегії розвитку туризму, проте вони спрямовані в більшості випадків на збільшення туристичного потоку і не враховують ризики, що виникають на тлі цього.

Для забезпечення сталого розвитку, регіональні стратегії зростання туристичної сфери повинні формуватися з урахуванням принципів сталого розвитку. Поряд з цим, сталий розвиток має бути основою підвищення економічної ефективності туристичного сегмента. Інвестиційні проекти у сфері туризму мають відбиратися з урахуванням принципів стійкості. Необхідно постійно підвищувати рівень обізнаності всіх учасників туристичної індустрії щодо переваг забезпечення сталого розвитку туризму. Таким чином, в сучасних умовах

державна політика у сфері розвитку туризму має бути спрямована на забезпечення сталого розвитку туристичної сфери, у тому числі оптимального використання ресурсів навколишнього середовища, підтримки соціально-культурних особливостей приймаючих співтовариств, життєздатності довгострокових економічних процесів, враховуючи їхню вигоду усіх зацікавлених осіб. Поряд з цим державна політика має бути спрямована на формування балансу в реалізації економічних, екологічних, соціальних і культурних цілей розвитку, а також враховувати інтереси всіх зацікавлених сторін – туристів, жителів населених пунктів, які є туристичними центрами, туристичних підприємств та влади.

Список використаних джерел:

1. Жиленко К. М., Яровенко Т. С., Ставицька А. В., Самойленко А. О. Основні аспекти сталого розвитку готельно-ресторанного бізнесу та туризму. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. №5. URL: <http://efp.in.ua/uk/releases>.
2. Сливенко В. А, Редько В. Є. Аналіз сучасних тенденцій розвитку індустрії гостинності та туризму Німеччини. *Інфраструктура ринку*. 2024. № 80. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/80-2024>.
3. Виклики та інновації у XXI столітті: туризм, гостинність: монографія. Автори: Жиленко К., Сідаш Д., Редько В., Самойленко А., Сливенко В., Ходак О. Дніпро: 2025. 250 с. http://lib.dnu.dp.ua/rep/ekon/knygy/nazva/Vyklyky_ta_innov_turyzm_gostyn.pdf.
4. Міжнародний туризм та гостинність: теорія та практика: монографія. Автори: Жиленко К., Редько В., Самойленко А., Сливенко В., Ставицька А. Дніпро. 2023. 206 с. <https://dx.doi.org/10.15421/512305>.

Канд. істор. наук Сливенко В. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

РЕЛІГІЙНИЙ ТУРИЗМ ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА КУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ НАРОДІВ

Сьогодні важливіший сегмент культурного туризму тісно пов'язаний з «релігійною подорожжю», туризмом, мотивованим релігійними чи духовними причинами, чи з об'єктами релігійної спадщини. Раніше релігійний туризм, будучи в основному внутрішнім явищем сьогодні перетворився на велику міжнародну комерційну послугу. Туристичні агенції пропонують великі багатосерійні пакети подорожей у стародавні місця поклоніння, священні місця та місця